

This question paper contains 5 printed pages]

A—347—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

ECONOMICS

Paper II

(Co-operation : Theory and Practice)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 15-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions : 10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(1) Which committee was established under the Chairmanship of Dr. A.D. Gourwala by RBI in 1951 ?

(a) All India Rural Credit Survey Committee

(b) Primary Credit Co-operative Society

(c) District Central Co-operative Bank

(d) State Co-operative Bank

1951 साली भारतीय रिझर्व्ह बँकेने डॉ. ए.डी. गोरवाला यांच्या अध्यक्षतेखाली कोणती समिती नेमली ?

(a) अखिल भारतीय ग्रामीण पतपुरवठा पाहणी समिती

(b) प्राथमिक पतपुरवठा सहकारी संस्था

(c) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक

(d) राज्य सहकारी बँक

P.T.O.

(2) As per Maharashtra State New Co-operation Act, 2013, the types of shareholders are classified into ..... types.

- (a) 04 (b) 03
(c) 02 (d) 01

महाराष्ट्र राज्य नवीन सहकार कायदा, 2013 नुसार भागधारकांचे वर्गीकरण ..... प्रकारात करण्यात आले आहे.

- (a) 04 (b) 03
(c) 02 (d) 01

(3) National Consumers Co-operative Federation was established in :

- (a) 1980 (b) 1990
(c) 2013 (d) 1965

राष्ट्रीय ग्राहक सहकारी संघाची स्थापना ..... साली झाली.

- (a) 1980 (b) 1990
(c) 2013 (d) 1965

(4) Robert Owen is the father of ..... Movement.

- (a) Capitalist (b) Co-operative
(c) Socialist (d) Political

रॉबर्ट ओवेन हे ..... चळवळीचे जनक आहेत.

- (a) भांडवलशाही (b) सहकारी
(c) समाजवादी (d) राजकीय

(5) The progress of Co-operative Movement has ..... after Second World War.

- (a) Constant (b) Decreased
(c) Increased (d) Rapidly decreased

दुसऱ्या महायुद्धानंतर सहकारी चळवळीची प्रगती .....

- (a) स्थिर राहिली (b) घटली
(c) वाढली (d) वेगाने घटली

(6) Find out the odd option :

- (a) Primary Credit Co-operative Society
(b) District Central Co-operative Bank
(c) State Co-operative Bank
(d) Dairy Co-operative Society

विसंगत पर्याय शोधा :

- (a) प्राथमिक सहकारी पतपुग्वठा संस्था
- (b) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक
- (c) राज्य सहकारी बँक
- (d) दुग्ध सहकारी संस्था

(7) Which of the following are principles of co-operation ?

- (a) Democracy control
- (b) Limited control on capital
- (c) Voluntary and open membership
- (d) All of the above

खालीलपैकी सहकाराचे तत्व कोणते ?

- (a) लोकशाही नियंत्रण
- (b) भांडवलवावर मर्यादीत व्याज
- (c) ऐच्छिक व खुले सभासदत्व
- (d) वरीलपैकी सर्व

(8) Match Group 'A' with Group 'B' and select the *correct* answer form the codes given below :

Group 'A'

- (A) Principles of Co-operation
- (B) Collection of Milk
- (C) Urban Co-operative Bank
- (D) Maharashtra State New Co-operative Act

Group 'B'

- (I) 2013
- (II) Urban Jurisdiction
- (III) Voluntary and Open Membership
- (IV) Dairy Co-operative Society

Codes :

(A)	(B)	(C)	(D)
(a)	(IV)	(III)	(II)
(b)	(III)	(IV)	(II)
(c)	(I)	(II)	(III)
(d)	(III)	(II)	(I)

P.T.O.

खाली दिलेल्या गट 'अ' आणि गट 'ब' मधील जोड्या जूळवून उत्तराचा अचूक संकेतांक निवडा :

गट 'अ'

गट 'ब'

(A) सहकाराचे तत्व	(I) 2013
(B) दुधाचे संकलन	(II) नागरी कार्यक्षेत्र
(C) नागरी सहकारी बँक	(III) ऐच्छिक व खुले सभासदत्व
(D) महाराष्ट्र राज्य नवीन सहकार कायदा	(IV) दुग्ध सरकारी संस्था

संकेतांक :

(A)	(B)	(C)	(D)
(a) (IV)	(III)	(II)	(I)
(b) (III)	(IV)	(II)	(I)
(c) (I)	(II)	(III)	(IV)
(d) (III)	(II)	(I)	(IV)

(9) Find out *true* sentence :

- (a) Co-operative credit structure is three-tier.
 (b) Co-operative credit structure is not three-tier.
 (c) Co-operative credit structure is two-tier.
 (d) Co-operative credit structure is not two-tier.

खालीलपैकी सत्य विधान शोधा :

- (a) सहकार पतपुरवठा रचना त्रिस्तरीय स्वरूपाची आहे.
 (b) सहकार पतपुरवठा रचना द्विस्तरीय स्वरूपाची नाही.
 (c) सहकार पतपुरवठा रचना त्रिस्तरीय स्वरूपाची आहे.
 (d) सहकार पतपुरवठा रचना द्विस्तरीय स्वरूपाची नाही.

(10) How many peoples are required for establishment of Co-operative Credit Society ?

- (a) 11 (b) 51
 (c) 10 (d) 100

सहकारी पतसंस्थेची स्थापना करण्यासाठी किती लोकांची आवश्यकता असते ?

- (a) 11 (b) 51
 (c) 10 (d) 100

Theory

2. State the functions of District Central Co-operative Bank. 10
जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची कार्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Compare between capitalism and co-operation.

भांडवलशाही आणि सहकाराची तुलना करा.

3. State the functions of Co-operative Marketing Society. 10
सहकारी विपणन संस्थेची कार्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the weaknesses of Co-operative Movement in India.

भारतातील सहकारी चळवळीच्या उणीवा स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Act of Co-operation 1904
(ii) Primary Credit Co-operative Society
(iii) Industrial Co-operative Society
(iv) Scope of Co-operation.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) 1904चा सहकार कायदा
(ii) प्राथमिक सहकारी पतपुरवठा संस्था
(iii) औद्योगिक सहकारी संस्था
(iv) सहकाराची व्याप्ती.